

PREDLOG
Vlada Crne Gore

**PREGOVARAČKA POZICIJA CRNE GORE
ZA MEĐUVLADINU KONFERENCIJU O PRISTUPANJU CRNE GORE
EVROPSKOJ UNIJI
ZA POGLAVLJE 21 - TRANS-EVROPSKE MREŽE**

Podgorica, avgusta 2014.

I SAŽETAK PREGOVARAČKE POZICIJE

Crna Gora prihvata pravnu tekovinu Evropske unije (EU) obuhvaćenu poglavljem Trans-evropske mreže koja je na snazi od 30. V 2013. i spremna je za njeno potpuno sprovođenje nakon pristupanja.

Crna Gora ne traži trajna izuzeća niti prelazna razdoblja u ovom poglavlju.

II ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

II a. Saobraćajne mreže

Zakonodavni okvir

Crna Gora aktivno učestvuje u radu Upravnog odbora Transportne opservatorije za jugoistočnu Evropu za sprovođenje Memoranduma o razumijevanju za razvoj regionalne sveobuhvatne saobraćajne mreže. Posebni napredak u okviru saradnje je učinjen uvrštavanjem Sveobuhvatne mreže SEETO-a u indikativno proširenje trans-evropskih saobraćajnih mreža na susjedne zemlje Zapadnog Balkana kroz Regulativu 1315/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. XII 2013. o smjernicama Unije za razvoj trans-evropske saobraćajne mreže (Aneks III) u decembru 2013.

Strategijom razvoja saobraćaja Crne Gore od 2008. se utvrđuje stanje u svim oblastima saobraćaja, uspostavlja se koncept razvoja infrastrukture i transporta, definišu se dugoročni i oročeni ciljevi razvoja saobraćaja. Strategijom razvoja saobraćaja su predviđeni ciljevi strategijskog razvoja saobraćajnog sistema u Crnoj Gori, gdje su u dijelu željezničkog sektora definisani projekti od prioritetne važnosti, koji imaju za cilj povećanje sigurnosti i bezbjednosti, povećanje konkurentnosti željezničkog saobraćaja, kao i prilagođavanje uslovima liberalizovanog evropskog saobraćajnog tržišta. Smjernice za takav razvoj postavljene su na nivou ciljnog sistema i bazirane su na principima sigurnosti, intermodalnosti, primjene savremenih tehnologija, komplementarnog korišćenja svih vidova saobraćaja i racionalnog korišćenja raspoloživih kapaciteta i resursa u državi. U fazi modernizacije i izgradnje cilj je da saobraćajni sistem Crne Gore bude kompatibilan s trans-evropskom saobraćajnom mrežom Evropske unije, kako je definisano Regulativom 1315/2013 s tendencijom dalje modernizacije.

Strategija razvoja i održavanja državnih puteva (2008-2018) predstavlja strategijski dokument čije je donošenje predviđeno Zakonom o putevima ("Sl. list RCG", br. 42/04, 54/09 i 36/11) kojim se utvrđuju ciljevi i osnovni zadaci razvoja i održavanja državnih puteva za period od 10 godina, njihova dinamika i obim realizacije, okvir potrebnih finansijskih sredstava i izvori finansiranja. Polazne osnove za ostvarenje racionalne politike upravljanja državnim putevima utvrđene su Strategijom razvoja saobraćaja Crne Gore, Prostornim planom Crne Gore do 2020. i Zakonom o putevima.

Sveobuhvatna putna mreža SEETO-a u Crnoj Gori obuhvata četiri rute:

Ruta 1 - veza s Republikom Hrvatskom i Bosnom i Hercegovinom;

Ruta 2B - veza s Albanijom i Bosnom i Hercegovinom;

Ruta 4 - veza s Republikom Srbijom i dalje Rumunijom;

Ruta 6A - veza s Kosovom* i Republikom Srbijom.

Sveobuhvatna željeznička mreža SEETO-a u Crnoj Gori je obuhvaćena kroz dvije rute:

Ruta 2 (144 km): Podgorica (Crna Gora) — Valona (Albanija)

Ruta 4 (580 km): Vršac (Rumunska granica) — Beograd (Srbija) — Bar (Crna Gora)

Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore i Strategija razvoja i održavanja državnih puteva se zasnivaju na Memorandumu o razumijevanju za razvoj regionalne sveobuhvatne saobraćajne mreže. Crna Gora, kao zemlja potpisnica MoU, u obavezi je da primjenjuje rute koje su definisane višegodišnjim planovima SEETO-a kroz nacionalne strategije.

Kako je željeznička pruga Bar - Vrbnica dio međunarodne željezničke pruge Beograd - Bar (SEETO Ruta 4) i povezuje Luku Bar s Pan-evropskim koridorima VII i X (Višegodišnji planovi 2010-2014), ona predstavlja najvažniju saobraćajnu liniju za privredu Crne Gore.

Luka Bar je takođe dio Sveobuhvatne mreže SEETO-a.

U Crnoj Gori postoje dva međunarodna aerodroma - Podgorica i Tivat koji su dio Sveobuhvatne mreže SEETO-a, i njima upravlja preduzeće Aerodromi Crne Gore AD, koje je u stopostotnom državnom vlasništvu.

Širi zakonodavni okvir je detaljnije opisan u poglavljima 14, 15 i 27.

Institucionalni okvir i administrativna sposobnost

U sklopu Ministarstva saobraćaja i pomorstva (MSP) nalazi se Direktorat za državne puteve koji predlaže mjere tekuće i razvojne politike i analizira njihove uticaje na ekonomski položaj privrednih subjekata u oblasti putne infrastrukture, vrši praćenje stanja tekuće i razvojne politike, usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti s pravnom tekovinom Evropske unije.

Organ uprave u sastavu MSP je Direkcija za saobraćaj koja vrši poslove koji se odnose na nadzor nad sprovođenjem i realizacijom Plana redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, vođenje baze podataka o putevima i objektima na njima, izdaje odobrenja za postavljanja natpisa pored državnih puteva, izdaje odobrenja za saobraćajne priključke na državne puteve, izdaje odobrenja za zakup putnog zemljišta.

---

* Ovo određenje ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je s Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva u okviru Direktorata za državne puteve je sistematizovano i popunjeno 6 radnih mjesta, a u Direkciji za saobraćaj u Sektoru za putnu infrastrukturu je sistematizovano i popunjeno 19 radnih mjesta.

Monteput DOO je preduzeće u državnom vlasništvu kojem su Odlukom Vlade Crne Gore povjereni poslovi upravljanja i održavanja tunela "Sozina" i pristupnih saobraćajnica. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji je predviđeno 88, a popunjeno 77 radnih mjesta.

Za pripremu, donošenje i sprovođenje propisa iz oblasti željezničkog saobraćaja, kao i poslove uprave koji se odnose na željeznički saobraćaj, željezničku infrastrukturu, željezničku privredu, praćenje stanja razvojne politike i usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti s pravnom tekovinom Evropske unije, zadužen je Direktor za željeznički saobraćaj u sklopu Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

II b. Energetske mreže

Crna Gora je članica Energetske zajednice u skladu sa Zakonom o ratifikaciji Sporazuma između Evropske zajednice i Republike Crne Gore o formiranju Energetske zajednice ("Službeni list RCG", br. 66/06).

Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2025, koju je Vlada Crne Gore usvojila 13. XII 2007, je definisan razvoj sektora energetike, uključujući i razvoj regionalnih interkonektivnih energetskih mreža.

Vlada Crne Gore je 2013. usvojila dokument Pravci razvoja Crne Gore 2013 – 2016, u kojem je energetika prepoznata kao jedna od ključnih oblasti za obezbjeđenje budućeg održivog rasta crnogorske ekonomije.

U decembru 2013, Crna Gora je stekla status posmatrača u okviru Energetske povelje. Kao članica Energetske zajednice, Crna Gora je učestvovala u donošenju Energetske strategije Energetske zajednice, koja je usvojena od strane Savjeta ministara Energetske zajednice na sjednici od 18. X 2012. Ciljevi Strategije obuhvataju: privlačenje investicija u energetiku, stvaranje integrisanog i konkurentnog energetskog tržišta i obezbjeđivanje sigurnog i održivog energetskog snabdijevanja za potrošače.

Ukupna finalna potrošnja energije u Crnoj Gori u 2012. je iznosila 29,775 PJ. Od toga je 12,262 PJ (41,18%) potrošeno u sektoru domaćinstava, trgovine i javne administracije, 9,269 PJ (31,13%) u sektoru saobraćaja i u sektoru industrije 8,244 PJ (27,69%). Udio naftnih derivata u ukupnoj finalnoj potrošnji energije iznosi 35,2%. Svi naftni derivati su 100% uvezeni.

Ukupna proizvodnja električne energije u Crnoj Gori iznosi 10,24 PJ. Udio električne energije proizvedene u termoelektrani na uglj u ukupnoj proizvedenoj električnoj energiji iznosi 48%, a udio električne energije proizvedene u hidroelektranama iznosi

52%. Udio neto uvoza električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije je iznosio 30,9%.

Elektroprenosna mreža Crne Gore se sastoji od dalekovoda 400, 220 i 110kV ukupne dužine od oko 1.360 km (400kV – 284km, 220kV – 338 km i 110kV – 729km). Prenosna mreža je izgrađena na način da omogućava dobru povezanost mreže u Crnoj Gori sa susjednim sistemima na sva tri naponska nivoa, pa je sistem Crne Gore sa susjednim elektroenergetskim sistemima povezan:

- s elektroenergetskim sistemom Srbije, preko dva 220 kV DV (Pljevlja 2 – Bajina Bašta i Pljevlja 2 - Požega), kao i sa 110 kV DV Pljevlja 1 – Potpeć;
- s elektroenergetskim sistemom Kosova, preko jednog 400 kV DV Ribarevine – Peć;
- s elektroenergetskim sistemom Bosne i Hercegovine preko jednog 400 kV DV (Podgorica 2 - Trebinje), dva 220 kV DV (HE Perućica - Trebinje i HE Piva - Sarajevo), te sa dva 110 kV DV (Herceg Novi – Trebinje i Vilusi/Nikšić - Bileća), 110kV dalekovodom Pljevlja – Čajniče, koji radi u režimu 35kV i
- s elektroenergetskim sistemom Albanije preko 400 kV DV Podgorica 2 - Tirana i 220 kV DV Podgorica 1 - Koplík.

Crna Gora je učestvovala u procesu predlaganja i odobravanja projekata od interesa za Energetsku zajednicu. Predloženi projekti su vrednovani i rangirani od strane tima konsultanata. Nakon toga je formiran predlog liste projekata od interesa za Energetsku zajednicu iz oblasti proizvodnje i prenosa električne energije, transporta i skladištenja prirodnog gasa, kao i transporta i skladištenja nafte. Lista projekata od interesa za Energetsku zajednicu (PECI) je usvojena od strane Savjeta ministara Energetske zajednice 24. X 2013. Usvojena lista PECI sadrži tri projekta gdje je Crna Gora ugovorna strana: **Hidroelektrane na rijeci Lim, 400 kV Dalekovod Bajina Bašta (RS) – Pljevlja (CG) – Višegrad (BiH), 400 kV Dalekovod Pljevlja - Lastva i Jadransko-jonski gasovod.**

U okviru **Projekta izgradnje hidroelektrana na rijeci Lim** u toku je razmatranje mogućnosti uključivanja planiranih hidroelektrana u prostorni plan Opštine Bijelo Polje.

Za **Projekat 400kV Dalekovod Bajina Bašta (RS) – Pljevlja (CG) – Višegrad (BiH)** u toku je izrada Studije izbora najpovoljnijeg rješenja povezivanja Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore.

Za **Projekat 400 kV Dalekovod Pljevlja – Lastva** obezbijedena su kreditna sredstva za finansiranje od Evropske banke za obnovu i razvoj u iznosu od 60 miliona eura, izabran i angažovan izvođač za izgradnju jedne dionice dalekovoda (Lastva - Čevo), i u toku je priprema projektne dokumentacije. U toku je tender za izbor najpovoljnijeg izvođača radova na drugom dijelu dionice (Čevo – Pljevlja). Takođe, u toku su i druge aktivnosti koje su neophodne za realizaciju projekta, a odnose se na obezbjeđenje zemljišta potrebnog za izgradnju dalekovoda, kao i obezbjeđenje potrebne dokumentacije.

Projektom Jadransko-jonski gasovod (IAP) planirano je da se gasovodom poveže Fijera (Albanija) sa Splitom (Hrvatska), prolazeći pri tome kroz teritorije Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Predviđeni kapacitet gasovoda je 5 bcm/god, ukupna dužina 530 km. Izgradnja gasovoda će omogućiti gasifikaciju Albanije i Crne Gore, južne Hrvatske i dijela Bosne i Hercegovine i obezbijediti diversifikovano i pouzdano snabdijevanje prirodnim gasom.

U sklopu WBIF (pod oznakom projekta WB5-REG-ENE-03) u toku je izrada Studije izvodljivosti za IAP, vrijednosti 3,5 miliona eura.

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

U okviru Ministarstva ekonomije se nalazi Direktorat za energetiku, u kojem se, pored ostalih, obavljaju poslovi koji se odnose na pripremu i predlaganje nacionalne energetske politike i strategije dugoročnog razvoja energetskog sektora, izradu tekstova nacрта i predloga zakona i drugih propisa iz oblasti energetike i njihovo usklađivanje s propisima Evropske unije, praćenje primjene strategijskih dokumenata i propisa, kao i međunarodnu saradnju.

Regulatorna agencija za energetiku nadležna je, pored ostalog, za davanje saglasnosti na višegodišnje planove razvoja prenosnog sistema električne energije i prenosnog sistema gasa (koji su usklađeni na nacionalnom nivou i s interkonektovanim sistemima), investicione planove operatora sistema električne energije i operatora sistema gasa.

Operator prenosnog sistema električne energije, pored ostalog, održava i razvija prenosni sistem električne energije, utvrđuje prekogranični kapacitet u saradnji s operatorima sistema u interkonekciji, vrši dodjelu prekograničnog kapaciteta u skladu s principima transparentnosti i nediskriminatornosti učesnika, utvrđuje višegodišnji plan razvoja prenosnog sistema koji je usklađen sa Strategijom razvoja energetike i planom razvoja susjednih prenosnih sistema.

Crna Gora još nema razvijeno tržište gasa niti izgrađenu gasnu infrastrukturu. Vlada Crne Gore je 5. IX 2013. donijela Odluku kojom je DOO Montenegro Bonus Cetinje određen za operatora prenosnog sistema gasa. Shodno Zakonu o energetici ("Sl. list CG", br. 28/10, 6/13) operator prenosnog sistema gasa, pored ostalog, održava i razvija sistem za prenos prirodnog gasa, utvrđuje višegodišnji plan razvoja prenosnog sistema gasa koji je usklađen sa Strategijom razvoja energetike i planom razvoja susjednih prenosnih sistema.

Pomenute institucije preko postojećih kapaciteta i pojedinih radnih tijela prate regulativu u oblasti trans-evropskih energetskih mreža i učestvuju u realizaciji projekata razvoja interkonektivnih energetskih mreža.

III USKLAĐIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE

Crna Gora je u određenoj mjeri usklađena s pravnom tekovinom EU u oblasti trans-evropskih mreža kroz glavne strategijske dokumente: Strategiju razvoja saobraćaja i Strategiju razvoja energetike.

III a. Saobraćajne mreže

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je uputilo inicijativu EBRD-u za odobrenje granta koji će biti iskorišten za aktivnosti na izmjeni i dopuni Strategije razvoja saobraćaja. MSP planira da aktivnosti na reviziji Strategije završi do kraja 2017.

Crna Gora će i ubuduće u prioritetima nastojati da održi kontinuitet i balans između rekonstrukcije i održavanja postojeće infrastrukture i izgradnje nove, s fokusom na rute koje su definisane u indikativnom proširenju trans-evropske saobraćajne mreže na susjedne zemlje Zapadnog Balkana i koje omogućavaju bolju regionalnu povezanost. Sinhronizovanje naših aktivnosti s aktivnostima zemalja regiona kroz saradnju u okviru SEETO-a i razvojem indikativnog proširenja trans-evropske saobraćajne mreže na susjedne zemlje Zapadnog Balkana (razvoj infrastrukture, uklanjanje uskih grla i drugih barijera) dovešće do postizanja boljeg ekonomskog rasta i do poboljšanja poslovne konkurentnosti i investicione atraktivnosti. Put prema ekonomskom razvoju opredijeliće i realizacija važnih infrastrukturnih projekata, među kojima je svakako autoput Bar-Boljare, odnosno putni pravac 4 SEETO-a. Projekat prioritetne dionice Smokovac-Uvač-Mateševo bi trebalo da se finansira iz preferencijalne kreditne linije kineske EXIM banke, za zemlje Centralne i Jugoistočne Evrope vrijedne 10 milijardi dolara. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Ministarstvo finansija su kineskoj EXIM banci uputili kreditni zahtjev za projektovanje i izgradnju prioritetne dionice autoputa Bar-Boljare. Ponuda kineske kompanije CRBC za projektovanje i izgradnju ove dionice iznosi 809,6 miliona eura. Rok otplate kredita bi trebalo da bude 20 godina, uključujući grejs period od 5 godina i kamatnu stopu od 2%.

Vlada Crne Gore je u februaru 2014. donijela Odluku da se za finansiranje izgradnje prioritetne dionice autoputa Bar-Boljare može zadužiti kod kineske EXIM banke ili druge finansijske institucije, do visine od 800 miliona eura od čega 100 miliona eura u 2014. Preostala sredstva postaće efektivna prema dinamici izgradnje autoputa, što će biti definisano godišnjim zakonima o budžetu.

U cilju da se planski i u kontinuitetu obezbijede potrebna finansijska sredstva za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju puteva, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Direkcija za saobraćaj pripremaju godišnje Predloge planova redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, obezbjeđivanje kontinuiranog priliva finansijskih sredstava za realizaciju planiranih radova na održavanju, rekonstrukciji i izgradnji državnih puteva, po utvrđenoj dinamici, uz prethodnu izradu potrebne tehničke dokumentacije od presudnog je značaja za unapređenja putne infrastrukture i bezbjednosti saobraćaja na državnim putevima Crne Gore.

U cilju unapređenja željezničke mreže, u narednom periodu će se nastaviti s ulaganjem preostalih sredstava u remont pruge Vrbnica-Bar. Istovremeno se traži model za obezbjeđivanje sredstava neophodnih za remont preostalog dijela ove linije.

Zakonom o željeznici ("Sl. list CG", br. 27/2013) predviđeno je donošenje Strategije razvoja željeznice, kojom će se jasno definisati politika razvoja željezničkog saobraćaja za period od 10 godina. Na osnovu Strategije, planirana je izrada trogodišnjeg Nacionalnog programa željezničke infrastrukture, na osnovu koga će se planirati godišnji budžet za održavanje željezničke pruge. Rok za donošenje Strategije je kraj 2015.

Kad je u pitanju Luka Bar, u AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti“ Bar, po ugovorima o koncesiji i kupoprodaji akcija, za obavezne investicije u pretovarnu opremu i infrastrukturu u prve tri godine je predviđeno 13,5 miliona eura, a u drugih pet godina su predviđene investicije u iznosu od 7,5 miliona eura ako porast obima posla bude tekao po planu. Za rješavanje socijalnog programa predviđeno je 6,5 miliona eura koje će biti korišćene u skladu s kolektivnim ugovorom AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti“ Bar, dok je operater koji se bavi pretovaranjem rasutih i tečnih tereta AD „Luka Bar“ podigla kredit u visini od 3.200.000 eura kod domaćih komercijalnih banaka za kupovinu potrebne opreme za modernizaciju tog lučkog subjekta. Vlasnički udio države Crne Gore u ovoj kompaniji je 54,05 % akcijskog kapitala, dok se aktivnosti na revitalizaciji crnogorske trgovačke flote sprovode u cilju nabavke još dva broda tipa bulk carrier – brodovi za prevoz rasutog tereta. Vlada Crne Gore/Ministarstvo finansija je garant za kredit koji je zaključila AD „Barska plovidba“ s EXIM bankom, u visini od 46,4 miliona američkih dolara, s rokom otplate od 20 godina, grejs periodom od 5 godina i kamatom od 2 %.

Master planom razvoja preduzeća Aerodromi Crne Gore, koji definiše strategiju infrastrukturnog razvoja aerodroma Podgorica i aerodroma Tivat za period od 2011. do 2030. s ciljem unapređenja kapaciteta i kvaliteta usluge u odnosu na prognozirani saobraćaj, prepoznate su prioritete investicije:

1. proširenje i rekonstrukcija manevarskih površina na aerodromu Podgorica;
2. proširenje i rekonstrukcija manevarskih površina i pristanišne platforme na aerodromu Tivat i
3. izgradnja nove terminalne zgrade na aerodromu Tivat s pratećom infrastrukturom.

Menadžment Aerodroma Crne Gore AD je u pregovorima s EBRD u vezi s novim kreditom koji bi bio iskorišćen za izgradnju nove terminalne zgrade na aerodromu Tivat i za rekonstrukciju manevarskih površina na oba crnogorska aerodroma. Ovi infrastrukturni projekti su u skladu s Master planom razvoja Aerodroma Crne Gore do 2030. Iznos kredita neće biti manji od 20 miliona eura, i za isti EBRD ne traži da Vlada Crne Gore izda suverene garancije.

Institucionalni okvir i administrativna sposobnost

U skladu s projekcijom razvoja saobraćajnih mreža Crna Gora kontinuirano radi na jačanju administrativnih kapaciteta u svim institucijama i organizacijama koje su nadležne za oblast saobraćaja, u cilju ispunjavanja svih obaveza koje proizilaze iz pravne tekovine Evropske unije.

Jačanje administrativnih kapaciteta je predviđeno na sljedeći način:

- Izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, te konkretnog stavljanja postojećim službenicima u opis posla dio obaveza koji se odnosi na TEN-T i Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF);
- Povećanjem broja službenika, tj. zapošljavanjem dva nova službenika i to jednog u Direktoratu za državne puteve i jednog službenika u Direktoratu za željeznički saobraćaj. Period zapošljavanja službenika je 2015-2016.

Ukoliko ne bude dovoljno predviđeno povećanje administrativnih kapaciteta, pristupiće se formiranju posebnog Odjeljenja-Službe za TEN-T.

III b. Energetske mreže

Kao država koja je u decembru 2013. stekla status posmatrača u okviru Energetske povelje, Crna Gora će do kraja 2014. donijeti Zakon o potvrđivanju Ugovora o Energetskoj povelji.

Vlada Crne Gore je 10. VII 2014. usvojila Strategiju razvoja energetike Crne Gore do 2030, kojom se, pored ostalog, definišu prioriteti razvoja interkonektivnih prenosnih energetskih mreža. Najznačajniji projekti u ovoj oblasti su:

- Izgradnja podmorskog 500 kV DC kabla prema Italiji s konvertorskim postrojenjima i povezivanjem na 400 kV mrežu Crne Gore i Italije s izgradnjom i jačanjem interne crnogorske mreže;

Ovo je projekat koji se realizuje u saradnji i kroz strateško partnerstvo s italijanskim operatorom prenosne mreže, pri čemu Crna Gora realizuje izgradnju TS 400/110kV Lastva i 400 kV dalekovoda Lastva - Pljevlja (projekat izgradnje dalekovoda je podijeljen u dva segmenta i to izgradnja dionice Lastva - Čevo i dionice Čevo - Pljevlja).

Realizacija projekta na teritoriji Crne Gore je u toku tako da su nakon dobijanja građevinske dozvole za izgradnju TS 400/110kV Lastva započeti pripremni radovi i istraživanja i početak značajnih radova se očekuje na jesen ove godine. Kad je riječ o dalekovodu 400kV Lastva -Pljevlja (dionica Lastva - Čevo) planiran je početak građevinskih radova na pristupnim putevima do kraja ove godine. Kada je riječ o drugoj dionici 400kV dalekovoda Lastva - Pljevlja, dionici Čevo - Pljevlja, do kraja godine se očekuje angažovanje izvođača radova, dobijanje građevinske dozvole, te početak pripreme potrebne projektne dokumentacije.

- Izgradnja novih interkonektivnih vodova za povezivanje elektroenergetskih sistema Crne Gore s elektroenergetskim sistemom Bosne i Hercegovine i/ili Srbije;

Imajući u vidu da je za projekat 400kV Dalekovod Bajina Bašta (RS) – Pljevlja (CG) – Višegrad (BiH) u toku izrada Studije izbora najpovoljnijeg rješenja povezivanja BiH, Srbije i Crne Gore, u zavisnosti od rezultata nastaviće se dalje aktivnosti na ovom projektu.

Prethodno navedeno, kao i investiranje operatora prenosne mreže Crne Gore u razvoj i modernizaciju postojeće mreže, potvrđuje posvećenost Crne Gore stvaranju uslova za obezbjeđenje sigurnog rada i razvoja elektroprenosnog sistema Crne Gore, kao i za razvoj interkonektivnih prenosnih energetskih mreža kako bi se obezbijedila pouzdanija snabdjevenost električnom energijom.

- Projekat izgradnje Jadransko-jonskog gasovoda (IAP)

Očekuje se da će se tokom III kvartala 2014. održati Ministarska konferencija zemalja učesnica na ovom projektu na kojem će se razmatrati finalna verzija Studije izvodljivosti i donijeti odluka o budućoj realizaciji Projekta.

Institucionalni okvir i administrativna sposobnost

U skladu s projekcijom razvoja energetskih mreža Crna Gora kontinuirano radi na jačanju administrativnih kapaciteta u svim institucijama i organizacijama koje su nadležne za oblast energetike, u cilju ispunjavanja svih obaveza koje proizilaze iz pravne tekovine Evropske unije.

Jačanje administrativnih kapaciteta predviđeno je na sljedeći način:

- Sprovođenjem neophodnih obuka za postojeće zaposlene;
- Formiranjem međuresorskog radnog tijela koje će raditi na definisanju i stvaranju neophodnih preduslova za implementaciju regulative EU u ovoj oblasti;
- Izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u kojem će se za postojeće zaposlene definisati obaveze koje se odnose na TEN-E i Instrument za povezivanje Evrope (CEF);
- Zavisno od potreba, povećanjem broja zaposlenih u toku 2016. i 2017.